

Історія створення повісти

Ще 1936 р. Е. Хемінгуей надрукував у журналі «Есквайр» нарис «Блакитна вода», де розповів про те, як один старий рибалка, доклавши майже героїчних зусиль, спіймав велетенського марлина. Втім, похвалитися своєю здобиччю йому не вдалося, оскільки на рибину напали акули. Коли старого знайшли у морі, від марлина залишився майже один кістяк. У розпачі рибалка ридав.

1950 р. Хемінгуей повернувся до цього сюжету, поклавши його в основу художнього твору. Так виникла повість, що згодом дістала назву «Старий і море». Звісно, вона суттєво відрізнялася від колишньої журнальної публікації. Адже за чотирнадцять років, що минули з часів оприлюднення нарису, письменник значно збагатив свій життєвий і мистецький досвід. Не випадково, розповідаючи в інтерв'ю про процес роботи над «Старим і морем», Хемінгуей наголосив на тому, що за межами повісті залишився величезний масив матеріалу: «Повість «Старий і море», – зауважив він, – можна було розтягнути більш як на тисячу сторінок: там були б описані всі мешканці села, їхнє життя, де вони народилися, як вони росли, як вони виростили своїх дітей тощо. Інші письменники роблять це бездоганно. Коли ви пишете, ви обмежені досягнутим у вашій царині. Ось чому я спробував піти іншим шляхом. Спочатку я викинув усе, без чого міг передати читачеві свій досвід. Я хотів, щоб прочитане здавалося йому пережитим, щоб у нього склалося враження, ніби це відбулося насправді».

Важливу роль у вирішенні цього завдання відіграв власний життєвий досвід письменника. Хемінгуей був завзятим рибалкою і добре розумівся як на радощах, так і на труднощах цього ремесла. Він мав серед рибалок чимало друзів, знав їхні родини та побут, часто виходив разом з ними у море, разом з ними сидів у маленькій корчмі, що її стіни були завішані фотокартками найбільших рибин, годинами слухаючи розповіді про море та рибу.

Одного разу, розповідає біограф Хемінгуея Б.Грибанов, йому «далося зловити туну вагою 514 фунтів. «Боротьба з нею тривала сім годин, і за весь цей час він втратив біля семи фунтів власної ваги. Незадовго до того у цю місцевість приїхав якийсь багатий старий з молодою нареченою, який зухвало заявив, що ловити туну не важко. Коли «Пілар»(корабель Хемінгуея) надвечір входила у гавань, все населення зібралося подивитися на здобич Хемінгуея – рибина була одинадцять з половиною футів завдовжки. На палубі «Пілар» поруч із рибиною стояв Хемінгуей, веселий, п'яний. Своїм басом він загромів на всю гавань: «Де ж той сучий син, який говорив, що це легко?»

1 вересня 1952 р. З'явився номер журналу «Лайф», у якому була надрукована повість «Старий і море». Успіх цієї публікації був воістину феноменальний: упродовж 48 годин було розпродано 5 318 655 (!) примірників. Критики зустріли твір оваціями. Бурхливою була і реакція пересічних читачів: протягом трьох тижнів Хемінгуей щодня отримував 80-90 листів від прихильників, які радісно вітали його з новим досягненням.

«Я знаю лише те, що бачив», - стверджував Хемінгуей. Події, описані в повісті, тісно пов'язані з життям Хемінгуея, який добре знав побут простих рибалок і сам частенько виходив в море.

Ще в 1930 році письменник під час полювання на велику рибу висловив своєму другу редактору Макс Паркінсу думку про те, що виношує сюжет нового твору, але не береться за нього, оскільки до кінця не зрозумів співвідношення таких понять, як людина і природа.

Один з прототипів повісті - рибалка Григоріо Фуентес, котрий жив у присілку Кохімара. Одного разу, коли рибалка і письменник пливли на шхуні, вони зустріли старого і хлопчика, які боролися з великим марліном. Ця зустріч і стала поштовхом для створення повісті.